

Nr 1521

Av herrar **Westberg** i Ljusdal och **Sellgren**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 154, med förslag till lag om lokaliseringssamråd, m. m.

(Lika lydande med motion nr 1305 i Första kammaren)

Inledning

Undersökningarna om de regionala utvecklingstendenserna i Sverige visar att den regionala obalansen blivit alltmer framträdande med befolkningsskoncentration i storstadsområdena. Av material från expertgruppen för regional utredningsverksamhet (ERU) framgår att näringslivet utvecklas mot en uppdelning i en storstadsorienterad del med tyngdpunkt på kontaktverksamhet, informationsbehandling och styrning och en del som orienteras mot andra regiontyper med inriktning på direkt varuproduktion. Följden av den antydda utvecklingen kan enligt ERU bli allvarliga ekonomiska, sociala och kulturella spänningar. De uppkomna problemen har givit anledning till att man i den regionalpolitiska diskussionen yrkat på åtgärder för att dämpa tillväxten i de s.k. stockningsområdena.

Det i propositionen föreslagna samrådsförfarandet och anmälningsskyldigheten ligger väl i linje med vad folkpartiet framhållit som tänkbar åtgärd för detta ändamål. I motion till värriksdagen med anledning av propositionen om den fortsatta regionalpolitiska stödverksamheten anfördes sålunda att tillståndstvång för företagsetablering av geografiska skäl kan, om den inte tillämpas med största varsamhet, innebära en fara för landets ekonomiska utveckling. Från liberal synpunkt är metoden betänklig och bör tillgripas endast om man verkligen kan uppnå värdefulla samhällsekonomiska fördelar. Däremot kan ett system med etableringsanmälan prövas. Ett sådant system innebär att företag som avser att etablera sig eller göra större utbyggnader skall anmäla detta i god tid.

Propositionen, som nära ansluter till den i departementet utarbetade stencilen om lokaliseringssamråd, är en skärpning av förslaget om etableringsanmälan så till vida att anmälan skall följas av ett obligatoriskt samråd. Förfarandet enligt propositionens utformning förtjänar att på försök prövas. Det är emellertid angeläget att riksdagen också i fortsättningen ges möjlighet att nära följa regionalpolitikens uppläggning. Vi anser därför att propositionens lagförslag vad gäller samrådsförfarandets geografiska omfattning närmare bör preciseras.

Samrådets syfte

Samrådsförfarandets huvudsyfte är enligt propositionen »att främja lokaliseringar som står i överensstämmelse med regionalpolitikens mål». Det innebär att samrådet skall syfta till att balansera den ekonomiska utvecklingen mellan olika regioner, dvs. att dämpa storstadstillväxten och stimulera till expansion i regioner med sysselsättningsproblem.

Som ett komplement till den tidigare utvidgningen av arsenalen av regionalpolitiska medel är samrådet motiverat. Effektiviteten av de hittills använda medlen bör genom detta tillfälle till obligatorisk information bli större. För att informationen skall bli konsistent och meningsfull krävs emellertid att lokaliseringsmyndigheten vid samråden kan presentera av statsmakterna preciserade mål för olika regioner. Det måste därför klart sägas ut vilka orter som kan påräkna statligt stöd. Det bör i det sammanhanget understrykas att statliga inrättningar inte utan synnerliga skäl bör flytta från mindre expansiva regioner innan sådant beslut fattats.

I propositionen framhålls att vi för närvarande i vårt land saknar erfarenhet av ett allmängiltigt organiserat samrådsförfarande. Av stor betydelse för det fortsatta regionalpolitiska arbetet torde därför vara, att en noggrann utvärdering sker av vilka administrativa och lokaliseringspolitiska effekter systemet medför.

Den geografiska avgränsningen

Samrådsförfarandet avses gälla storstadsregionerna. Regeringen förbehåller sig emellertid rätten att efter hand utnyttja eller begränsa samråds-skyldigheten. Motiv för samråd kan på goda grunder sägas föreligga i alla regioner där stockningstendenser är fullt märkbara. Begränsningen till storstadsregionerna motiveras bland annat med att varje samrådsärende måste få en individuell prövning. Vi anser det vara ett tungt vägande skäl mot en utvidgning av samrådsförfarandet. En onödig byråkratisering av informationsutbytet mellan samhället och näringsliv vare oss fjärran.

För en viss utvidgning talar emellertid ännu starkare skäl. Om samråds-skyldigheten skall få den avsedda regionalpolitiska effekten är det nödvändigt att också låta det gälla starkt expansiva regioner inom storstädernas influensområde. Skulle t. ex. Uppsalaregionen nu undantas från anmälningsskyldighet, innebär det rimligtvis att många företag väljer detta eller motsvarande alternativ (som bidrar till att förstärka den geografiska utvidgningen av Storstockholm) trots att det från regionalpolitisk synpunkt måste vara intressantare att diskutera t. ex. Falun—Borlänge, Gävle, Sundsvall eller Karlstad. I likhet med flera remissinstanser ansluter vi oss därför till att förslaget om samråd även skall avse delar intill de s. k. storstadsområdena och att den geografiska avgränsningen skall vara så flexibel som

det är praktiskt möjligt. Det senare innebär att Kungl. Maj:t bör bemyndigas att besluta om den närmare avgränsningen men med tillägget enligt nuvarande förslag att samrådsskyldigheten också i inledningsskedet skall omfatta de här omnämnda stadsregionerna.

Med hänvisning till ovanstående hemställer vi,

att riksdagen måtte uttala att samrådsskyldigheten utom i storstadsregionerna jämväl må omfatta starkt expansiva stadsregioner i storstädernas omedelbara influensområde.

Stockholm den 10 november 1970

Olle Westberg (fp)
i Ljusdal

Rolf Sellgren (fp)
